

TISKOVÁ ZPRÁVA

COFACE: V ČESKÉ EKONOMICE BUDE POKRAČOVAT MÍRNÝ RŮST POČTU INSOLVENCÍ

Praha, 03. května 2023

- **Počet insolvenčních řízení podniků v zemích střední a východní Evropě (CEE) se v roce 2022 zvýšil v důsledku vysokých cen energií, vstupů, řady rychlých zvýšení úrokových sazeb, nejvyšší inflace za poslední desetiletí a nejistoty související s válkou na Ukrajině.**
- **Osm zemí z regionu zaznamenalo vyšší počet insolvenčních řízení (Bulharsko, Chorvatsko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Polsko, Rumunsko a Srbsko) a čtyři země zaznamenaly pokles (Česká republika, Estonsko, Slovensko a Slovinsko).**
- **Po poklesu počtu insolvenčních řízení v roce 2020 došlo v roce 2021 k nárůstu řízení a v roce 2022 k jejich zrychlení.**

V době pandemie došlo paradoxně k poklesu počtu insolvenčních řízení. Stály za tím podpůrná opatření zavedená vládami v roce 2020 na pomoc firmám. Postupně sice docházelo k jejich ukončování, ale podniky z nich těžily ještě i v roce 2021 v prostředí nízkých úrokových sazeb. „V roce 2022 jsme však zaznamenali v regionu střední a východní Evropy zřetelný nárůst insolvenčních řízení. Podniky čelily sérii nepříznivých faktorů – vysokým cenám energií, vstupů, rychlému zvýšení úrokových sazeb, nejvyšší inflaci za poslední desetiletí a nejistotě spojenou s válkou na Ukrajině,“ vysvětluje Ján Čarný, generální ředitel pojišťovny Coface pro Českou republiku a Slovensko.

Společnost Coface, který je globálním lídrem v pojištění pohledávek firem a obchodních rizik, odhaduje, že celkový počet insolvenčních řízení podniků v zemích střední a východní Evropy vzrostl z 25 917 v roce 2021 na 36 090 v roce 2022, což představuje nárůst o 39,3 %. Osm zemí zaznamenalo v roce 2022 vyšší počet insolvenčních řízení než v předchozím roce (Bulharsko, Chorvatsko, Maďarsko, Lotyšsko, Litva, Polsko, Rumunsko a Srbsko) a čtyři země zaznamenaly pokles (Česká republika, Estonsko, Slovensko a Slovinsko). Vysoký nárůst insolvenčních řízení zaznamenalo Srbsko a Maďarsko (+106 %, resp. +86 %), zatímco největší pokles řízení byl v Estonsku (o -17 %).

Česká republika – posunutí insolvenčních řízení o rok

Také v České republice byl vývoj počtu insolvenčních řízení je v posledních třech letech značně nestandardní především díky vysoké míře intervence státu do ekonomiky. V roce 2020 jsme zaznamenali rekordně nízká čísla počtu insolvenčních řízení – podle dat Coface jich bylo 987 (o rok předtím dosáhly výše 1081). Bylo to díky masivní finanční podpoře podniků. Proto v roce 2021 počet insolvenčních řízení opětovně stoupl na 1035, když byla v podstatě insolvenční částí neživotaschopných podniků posunuta v čase. A v loňském roce jejich počet spíše stagnoval, když dosáhl 1024 insolvenčních řízení (minimální meziroční pokles o -1,1 %).

„I během energetické krize stát podniky podpořil zejména stropy cen energií pro ty malé a střední, nicméně rozsah podpory již neměl takový dopad jako v případě covidu. Druhé pololetí minulého roku bylo z hlediska počtu insolvenčí výrazně silnější, první kvartál tohoto roku je na insolvence rovněž bohatší než první kvartál 2022. Zde už lze důvody přičíst poklesu dynamiky hospodářského růstu,“ uvedl Ján Čarný.

„Pro další období očekáváme růst počtu insolvenčí a to navzdory tomu, že predikce hospodářského růstu jsou upravovány směrem vzhůru, zlepšuje se nálada spotřebitelů i podniků. Počet insolvenčí roste trendově přirozeně směrem k předcovidové úrovni. Pro růst počtu insolvenčí ale také hovoří to, že firmy jsou po dlouhém zápase s tržními šoky v poptávce, cenách energií i dalších vstupů značně vyčerpaný a možnost opatřit si další zdroje je dnes nejdražší za poslední dekádu. Napjatá likvidita a drahé financování motivuje větší firmy k zadržování likvidity na úkor menších, které pak zpožďují platby. Vzhledem k vyhlídkám na oživení ekonomiky nečekáme žádné drama, ale pokračování trendu mírného růstu ano,“ řekl Ján Čarný, generální ředitel pojišťovny Coface pro Českou republiku a Slovensko.

Vývoj počtu insolvenčí ve střední a východní Evropě

Total Insolvencies					Dynamics	Insolvency rate*
	2019	2020	2021	2022	2021/2022	2022
Bulgaria	405	488	516	532	3.1%	0.13%
Croatia	5,132	5,445	5,101	5,498	10.5%	2.08%
Czech Republic	1,081	978	1,035	1,024	-1.1%	0.25%
Estonia	264	330	268	222	-17.2%	0.08%
Hungary	5,187	4,053	4,359	8,111	86.1%	1.54%
Latvia	590	388	268	308	14.9%	0.21%
Lithuania	1,641	815	817	1,041	27.4%	0.85%
Poland	1,019	1,040	2,054	2,752	34.0%	0.08%
Romania	6,384	5,564	6,113	6,531	6.8%	1.12%
Serbia	6,446	6,096	4,445	9,149	105.8%	6.69%
Slovakia	445	330	388	347	-10.6%	0.17%
Slovenia	1,294	1,125	679	575	-15.3%	0.27%
CEE Total	29,888	25,013	25,917	36,090	39.3%	0.54%

Počet insolvenčí se zvýšil ve všech odvětvích

Pokud se podíváme na jednotlivá odvětví ekonomiky střední a východní Evropy, tak není překvapením, že energeticky náročná odvětví utrpěla nejvíce prudkým růstem cen komodit, a tedy i vyššími provozními náklady. Například v Polsku hlásila delší než průměrná zpoždění plateb odvětví chemického průmyslu, kovů, papíru a dřeva a zemědělsko-potravinářského průmyslu, přičemž u většiny z nich se zpoždění oproti předchozímu roku prodloužilo. Tato odvětví byla také hojně zastoupena v regionálních statistikách platební neschopnosti: kovoprůmysl, papírenský, dřevařský a zemědělsko-potravinářský průmysl zaznamenaly vysokou a zrychlující se míru

platební neschopnosti.

Výrazně zasaženo bylo také odvětví stavebnictví. Míra platební neschopnosti je vysoká zejména v Chorvatsku, Estonsku, Maďarsku, Lotyšsku, Litvě a Polsku, a to v důsledku vysokých cen stavebních materiálů a vstupů. V tomto odvětví se také projevilo zpomalení trhu s bydlením v důsledku zvyšování úrokových sazeb a prudce rostoucí inflace, překážkou byl i nedostatek pracovních sil. „*Problematickým sektorem z pohledu insolvenčí je i v České republice tradičně stavebnictví. Pro nás jako pojišťovnu je také nejčastějším zdrojem platebních incidentů a pojistných událostí,*“ řekl Ján Čarný.

Dalším odvětvím s významným podílem insolvenčí ve většině zemí regionu CEE je maloobchod, i když míra jeho insolvenčí a růst počtu řízení zůstaly v roce 2022 relativně omezené. Přetrvávající inflace si vybírá stále větší daň na spotřebitelských výdajích, což by mělo vést ke zvýšení počtu insolvenčí v tomto odvětví.

„*Ekonomický výhled pro ekonomiky CEE zůstává přinejmenším nejistý. Coface očekává pro nadcházející měsíce zpomalení inflace, přesto by však většina ekonomik regionu střední a východní Evropy měla v roce 2023 zaznamenat slabší růst. Inflace totiž zůstane vysoko nad cíli centrálních bank. Ty tak budou pokračovat ve zvyšování sazeb, což bude mít negativní dopady na platební schopnost podniků. Domníváme se proto, že počet společností v platební neschopnosti by se měl v roce 2023 nadále zvyšovat,*“ dodává Ján Čarný, generální ředitel pojišťovny Coface pro Českou republiku a Slovensko.

COFACE: FOR TRADE

75 let zkušeností dělá ze společnosti Coface předního světového odborníka na pojištění pohledávek, řízení rizik a globální ekonomiku. Naším posláním je pomáhat firmám v jejich rozhodování o finančních rizicích spolupráce s obchodními partnery a asistovat jim se zabezpečením inkasa pohledávek. Jsme partnerem, který profesionálně hodnotí finanční rizika obchodní spolupráce a přispívá tak k rozvoji a ochraně obchodních vztahů našich klientů. Celosvětově podporuje skupina Coface 50 000 klientů ve více než 100 zemích. V roce 2022 zaměstnávala přibližně 4720 osob a její obrat dosáhl 1,81 miliardy EUR.

www.coface.com

Kontakt pro média:

Milan Kříž, Beneš Consulting Group s.r.o., +420 602 266 316
milan.kriz@benesgroup.cz